

אחרונה שנשם הוי', שהוא רגל רביעי
 שבמרכבה, כידוע בקבלה, וממילא יהי' תקון לג'
 אוחיות הנ"ל: א' דכתנות א"ז וע"י תורה א"ז
 ואות ו' דאל"י שיוחזר לו, ואות ה' של דוד כנ"ל,
 והכל ע"י תורה לשמה כנ"ל אורי"י וקוב"ה
 וישראל חד הו"א, ואז נזכה שיהי' שמו שלם
 וכסאו שלם כנ"ל.

☆☆☆

פ' זכור

(תשל"ב)

ויאמר כי יד על כס י"ה מלחמה לד'
 בעמלק, מדר דר (שמות י"ו, טו). **פירש"י** כס י"ה
 נשבע הקב"ה שלא יהא שמו שלם וכסאו שלם
 עד שימחה זרעו של עמלק. היינו שחסרו אוחיות
 ו"ה משם הוי' ז"ה וא' מכסא. הגה להסביר
 הדבר, בעלי קבלה אומרים שעמלק הוא שר של
 שכהה לשכות ח"ו שיש אלהי בעולם. וסמכו זה
 לפסוק (דברים ח, יד) ורם לבבך, ושכחת את ד'
 אלהיך, ר"ס בגימ' עמלק, היינו אס כח עמלק
 בלבבך, אז, ושכחת את ד"א. והוה דאיתא בגמ'
 (ר"ה כ"ט.) בפ' (שמות י"א) והי' כאשר ירים משה
 ידו וגבר ישראל וכו'. כל זמן שהי' ישראל
 משעבדים לבס לאזיזהם שנשמים הי' מתגברים,
 ואס לאו וגבר עמלק. היינו כנ"ל שר"ס לבבך
 הפך הגמ' ומשעבדים לב"ס וכו', והנה ענה
 לזכור שיש א' בעולם, היא תכלת בנ"יית, כח"ל
 (חולין פט.) תכלת דומה לים ויס לרקיע ורקיע
 לכסא הכבוד. ולכן כתיב בתכלת (במדבר טו, ט)
 וראיתם אות"ו וזכרת"ם. והוה דאיתא במדרש
 (ויק"ר פ' כח, אות ו') כשבא המן למרדכי מלאו
 שנחטף בטלית"ו. היינו תכלת לבטל כח המן
 זרע עמלק שר שכהה, לשכות ח"ו שיש א'
 בעולם. ותכלת שדומה לכה"כ מזכירו, כנ"ל.
 וראיתם אות"ו וזכרת"ם. והוה: בראות"ם יחד

תכל"ת מרדכי. אך מהו הלשון מלחמה לד'
 בעמלק דר דר. (דברי חו"ל ידועים.) כתיב בפ'
 שמות (ג, טו) "זה שמי לעולם וזה זכרי לד' דר'
 ואיתא בגמ' (פסחים נ') לעלם כתיב, חסר ו',
 להעלים שעמה נקרא בא"ד, ונכתב ב"ה, ולע"ל
 בתקון השלם יקרא ב"ה. שאז שס יקרא
 ככתיבתו מחניו תחמלא תיבתו. היינו יהו"ה
 בשלימות. וגם ידוע שחטא אדם הראשון גרם
 שאפשר לטעות ח"ו בין אחד לאחר. ולכן כתיב
 בתורה (דברים ו, ד) ד' אחד בד' רבתי, ואל אחד'
 בר' רבתי. שלא לטעות ולהחליף ח"ו. והוה
 שנאמר לאדה"ר (בראשית ג, יח) ודרד"ר תלמיח
 לך, שחטא זה יגרום לך הטעות בין ד' לר' (עי'
 בבב"א). וכשימחה זרעו של עמלק גימ' א"ל
 אחר. יהי' ד' אחד ושמו אחד. ואיתא בגמ'
 (סנהדרין מ"ב:) כל המבדק על החודש בזמנו כאלו
 מקבל פני השכינה. דכתיב הכא (שמות יב, כ)
 החודש הז"ה לכם, וכתיב התם (שם טו, כ) זה אל"י
 ואנוהו. ובין ז"ה מרמו על השכינה. ואחר
 מחיית עמלק, יהי' שס שלם וכסא שלם, כנ"ל,
 שיחזרו ו"ה לשם הוי"ה ז"ה. וא' לכסא. ו"ה"א
 בגימ' ז"ה. והיינו גמ' הנ"ל ז"ה שמי לעלם —
 שלא לקרותו ככתיבתו, קודם מחיית עמלק. וז"ה
 זכרי לד"ר ד"ר, לאחר מחיית עמלק גימ'
 א"ל-אחר, שימחה ויתבטל בחינת אחר ויהי ד'
 אחד, ויתוקן החטא הראשון ודרד"ר תלמיח לך
 כנ"ל. ויהיה שס שלם וכסא שלם היינו ו"ה"א
 כנ"ל גימ' ז"ה, ויתגבר כח הזכרון הפך כח
 עמלק שר שכהה. והיינו וז"ה זכרי לד"ר.

ובזה ניבן הגמ' (שנת קמ"ו) ר' אלעזר בן
 ערך כששכת תלמודו, כשרצה לומר החודש הזה
 לכם אמר החרש הי' לבס. ולמה רצה לומר
 החודש כו'? אומר המהרש"א שפסוק זה הוא
 תחילת המורה (כר' יתחק). ולפלא שפסוק זה
 תחילת המורה זכר, ופשוט א' ב' כולו לא זכר?
 אלא התנא הזה שאמר שיעקר הוא לב טוב,

ורבי"ו שיבחו נ'
 מה כח השכת
 בעולם. שבמקו
 הי' לב"ס ונסת
 א"ל אח"ר והר
 והחסיר הז"ה
 ז"ה אל"י. ולכן
 החרש הי' לב'
 ור"ס לבבך וז'
 כדי שירים מו'
 לאזיזהם שבשמי
 מו"ה אח"ד וז'
 אחד. ולכן ניתו
 את זכ"ר עמלו
 עמלק וישאר
 גימ' עמלק כו'
 כנ"ל. והוה: כי
 ושס שלם, מל
 שיחגבר הד ע'
 וכסא שלם ושו

ויאמר
 בעמלק, מדור
 הקב"ה שאין
 שמו של עמלק,
 שלם. ואיתא בס'
 עד דורו של מ'
 של משיח. וזה'
 (ברכות כ"ח.) לך
 וכן הוא אומר
 מלחמת עמלק
 כלומר ע"י מל

א"ל = א"ל
 א"ל = א"ל

ו' מלחמה לר' ין
 יס. כחיב צפ' זכרי לר' דר.
 חחיב, חסר ו', וב צי"ה, ולע"ל אז שס יקרא . היינו יהו"ה ו הראשון גרס ותר. ולכן כחיב 'בחי, ואל אחרי יף ח"ו. וזהו דרד"ר תלמיח בין ד' לר' (עי' "ק גימ' א"ל . ואיחא בגמ' ש צומנו כאילו f (שמות יב, ב) ס טו, ב) זה אלי ושכינה. ואחר א שלם, כנ"ל, לכסא. ויה"א זמי לעלם" — ת. עמלק. וז"ה עאל"ק גימ' ו אחר ויהי ד' ר תלמיח לך היינו ויה"א ורון הפך כח ר"י לדרד"ר. ר' אלעזר בן החודש הזה ה רצה לומר :סוק זה הוא f שפסוק זה כולו לא זכר? אז לב טוב,

מנחת

פרשת זכור

יהודה

קנא

וריב"ז שיבחו (כדאי' בלכות פ"ב מ"ג) רצה להראות מה כח השכחה גורם. לשכוח ח"ו שיש א' בעולם. שנמקום לב טוב לזכור את ד', חר"ש הי' לב"ס ונסתם מכח שר השכחה עמל"ק גימ' א"ל אח"ר והחליף חד"ש בחר"ש, ד' בר' כנ"ל. והחסיר הז"ה שמרמו לשכינה כגמ' הנ"ל — ז"ה אלי. ולכן במקום החדש הז"ה לכס אמר החדש הי' לב"ס. וגבר כח שר השכחה עמלק ור"ס לבצ"ך ושכח"ת כו', ולכן במלחמת עמלק כדי שיריס משה יידו וישעבדו ישראל לב"ס לאזיהם שבשמים כחז"ל בגמ' הנ"ל תמכו בידיו מו"ה אח"ד ומו"ה אח"ד שיהי' ד' אחד ושמו אחד. ולכן ניתנה מחייבת עמלק במצוות תמחה את זכ"ר עמלק, היינו למחות מספר זכ"ר מן עמל"ק וישאר מספר אחד ויחבטל א"ל אח"ר גימ' עמל"ק כנ"ל. ויחוקן חטא דרד"ר תלמי"ח כנ"ל. וזהו: כי יד על כס י"ה. שיהי' כסא שלם ושם שלם, מלחמה לר' בעמלק מד"ר ד"ר. שיחגבר הד על הר ויהי' ד' אחד, ושמו אחד וכסא שלם ושם שלם צנ"א.

☆ ☆ ☆

פ' זכור

(תשל"ג)

ויאמר כי יד על כס י"ה מלחמה לר'
 בעמלק, מדור דור (שמות יו, טו). פרש"י נשבע הקב"ה שאין שמו שלם וכסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק, וכשימחה, יהי' שמו שלם וכסאו שלם. ואיחא במלילתא מדור דור מדורו של משה עד דורו של מרדכי, ומדורו של מרדכי עד דורו של משיח. וזה דורנו בלי שום ספק. ואיחא בגמ' (ברכות נ"ח.) לך ד' הממלכה זו מלחמת עמלק, וכן הוא אומר כי יד על כס י"ה כו'. ופרש"י מלחמת עמלק דכחיב זה כסא מלכות כי יד כו' כלומר ע"י מלחמה לר' בעמלק יתעלה כסאו.

ואיחא במדרש (פסיקתא רבתי, יב) כל זמן שעמלק קיים הכנף מכסה הפנים, היינו דכחיב (ישעי' ו, ב) בשמים יכסה פניו. אבל לע"ל כחיב (שם ל, ב) ולא יכנף עוד מוריק, והיו עיניך רואות את מוריק, היינו שיהי' גילוי שכינה, ונזכה לחזות בנועם ד', אבל כ"ו שעמלק קיים גורם הסתרת פנים, ומוזה באים כל דינים וגבורות לבנ"י, והמן זרע עמלק רצה ג"כ לגרום הסתרת פנים, כדאיחא בגמ' (חולין קל"ט:) המן מן החורה מנין, שנאמר (בראשית ג, יא) המן העץ. ופרש"י יתלה על העץ, אסתר מן החורה מנין, שנאמר (דברים לא, יא) ואנכי הסתר אסתיר פני. ופרש"י בימי אסתר יהי' הסתר פנים ומלאוהו רעות וזרות והיינו ע"י המן. והנה איחא בגמ' (ברכות ו) כחיב (שמות לג, יד) פני ילכו והניחתי לך. אמר הקב"ה למשה המתן לי עד שיעברו פנים של זעם ואניח לך, מזה אנו רואים שמלבד שיש פנים מאירות, שכה עמלק וכח המן הרשע זרעו לגרום הסתרת פנים מאירות, כנ"ל. יש ג"כ פנים של זעם, כגמ' הנ"ל, וכשה נסתר זה נפתח. ואיחא (בקדושין ע"א.) שלע"ל אלי יבוא לרחק ולקרב, והיינו עפ"י דברינו לרחק פנים של זעם, ולקרב ולפתוח פנים מאירות, והיינו (נמדבר ו, כה) יאר ד' פניו אליך כו' ומח? כשישם לך "שלום", כשיבוא אלי ויכריז "שלום" בא לעולם. וגם איחא שם בגמ' (בקדושין) כחיב (שמות ג, טו) זה שמי לעולם, כחיב חסר ו' לעלם להעלים, אמר הקב"ה לא כשאני נכתב אני נקרא, נכתב אני ב"ה ונקרא בא"ד. ומהרש"א בח"א שם פירש שלע"ל. יהי' כולו רחמים ויהי' שם שלם קריאתו ככחיבתו, עכ"ל. והנה מדרש הנ"ל כ"ו שעמלק קיים הכנף מכסה את הפנים, אבל לאחר מחייבת עמלק כחיב ולא יכנף עוד מוריק. ואז, יאר ד' — הוי' דרחמים — פניו אליך. וכח"א הנ"ל כשהשם יקרא ככחיבתו ויהי' שם שלם יהי' כולו רחמים. וכנ"ל בגמ' קדושין שאל"י יבוא לרחק ולקרב, היינו לרחק פנים של זעם, ולקרב ולפתוח

אהל - אהל
 אהל - אהל

מן העץ ואכל : (ג' י"ב)

זנה לו, עיין להלן בפ' וישלח עה"פ ויעקב

חש השיאני ואכל : (ג' י"ג)

קור בחקירות "היש ד' בקרבנו אם איך"

זאמר ג' דרוש ב' בהג"ה ובמעין גנים ועוד

ארבה עצבונך והרנך וגו' (ג' ט"ז)

הקדמת פירוש הרב הקדוש בעל נועם מגדים
זפסוק, "כמו הרה תקריב ללדת תחיל תועק
(ישעיה כ"ו י"ז) מפרש הרה"ק הנ"ל דהנה
צוותה התורה ליולדת להביא קרבן, דבשעה
א תזקק לבעלה ואחר כך היא עוברת על
בן (גדה ל"א). וזה חוזר חלילה, שבכל פעם
שבעת ומחלת אח"כ את שבועתה ומביאה
זרים בתשובה בימים הנוראים ובפרט ביום
עצמנו שלא נחזור לסורנו, אבל אחר יום
לה, משנה לשנה, והשי"ת ברוב חסדו, מקבל

"כמו הרה תקריב ללדת", כמו אשה הרה
: לידתה "תחיל תועק בחבליה", אחר כך היא
זעקתה בשעת חבליה, וזה משפטה כל ימי
שבים אנו בתשובה וחוזרים לסורינו, ואתה
מחל לנו.

יק : "ואל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך",
ל בנים והרונך זה צער הריון, וקשה לפירוש
: ידול בנים ? לכן פירש רבינו זצ"ל, עצבונך,
רבה הצער של חבלי לידה, עם כל זה ארבה

לך גם הצער של "והרונך", שתתאווי עוד פעם להתעבר, "כי בעצב תלדי בנים",
ואף שתלדי בניך בעצב ובצער, עם כל זה, "ואל אישך תשוקתך", כנזכר לעיל.
"והוא ימשל בך", והוא האיש הישראלי, ימשל בך, יקח אותך למשל ולדוגמה,
בעת שובו בתשובה, יאמר, "כמו הרה תקריב ללדת" כנ"ל.

עוד י"ל : האשה שאינה ממהרת לילד, פעם אחר פעם, שוכחת בעת
הלידה השנייה צערה שהיה לה בלידה הראשונה, משא"כ, האשה שממהרת
לידל למשל בכל שנה ושנה, זוכרת צער לידתה ותיכף בהתחלת צירי לידתה
מתחילה לזעוק ולצעוק, כי נפשה יודעת מאד צערה שהיה לה בלידה הקודמת.
זה שיש לפרש : "הרה תקריב ללדת" — האשה שמתמידה להיות בכל פעם
הרה, תיכף ב"תקריב ללדת" — תחיל — בהתחלתה, "תזעק בחבליה" תתחיל
תיכף לזעוק, כי היא זוכרת החבלים שהיו לה מקודם. "כן היינו מפניך ד' "
שבעה"ר הצרות תכופות זה לזה חו לזו ועד שלא נשכחו הראשונות מלבנו
כבר נקרבות האחרות, עד אשר ירא ד' בעני עמו ויאמר לצרותינו די.

או יאמר : משל לאשה ששמה בטחונה במילדת הבקיא שצורה לה בכל
פעם. וע"י זה עזבה בטחונה בד' ולא התפללה אליו, ובכל עידן אשר קרב זמן
לידתה הכניסה את המילדת אל ביתה ולא יראה ולא פחדה מחבלי לידה, מה
עשה הקב"ה מיהר זמן לידתה והמילדת לא היתה או בביתה, והאשה היולדת
הבינה שמד' היתה לה זאת, והתחילה לצעוק ולהתפלל אל ד', והשי"ת שלח
לה עזרה מקודש.

ופירש מרן ז"ל בדרך צחות : "הרה תקריב ללדת", כמו אשה הרה
שתקריב ללדת קודם זמנה הנהוג, ואז אינה נסמכת עוד על המילדת, כן
היינו מפניך ד' ", הצדיקים בדור, המה כמו המילדות הבקאות, להסיר מעלינו
חבלינו — חבלי המשיח, ובעוה"ר נתקיים בנו "ואבדה חכמת חכמיו" ואין
לנו עצה ותושיה אלא לצעוק ולזעוק אל ד' שיעזור לנו ויחיש לגאלנו.
(ב"י תשרי מאמר ו' סימן א' ג' וד')

וקוץ ודרדר תצמיח לך : (ג' י"ח)

רבינו ז"ל לקח לו את הפסוק הזה כמין חומר לדרוש בכמה מחיבוריו,
בוה האופן : ידוע, שעבודה זרה מיקרי כל דבר שאדם עושה שלא לשם שמים,
ואפילו עושה איזה מצוה ויש בה עירוב פנייה, להתפאר במצוה זו לפני בני
אדם, או להשיג כבוד או עושר, הנה הוא עובד בזה את הדבר שהתאוה לו —
התפארות, כבוד או עושר, ונקראת עבודתו "עובד עבודה זרה".

anything not for a small or some other purpose (etc) takes away on the way

וכבר כתב "החובת הלבבות" בשער יהוד המעשה, "גרוע ערך זה העובד, יותר מגרעון עובד הצלמים, בג' פנים: א) כי עובד הצלמים עובד בשיתוף אחד, וזה עובד אלפי אלפים שותפים. היום עובד לזה ומחר לזה. ב) שעובד הצלמים נודע גריעתו ויתבוה בעיני בני אדם ולא יאמינו בו, והעובד ההוא יכבדוהו ויבטחו בו. ג) שעובד הצלמים עובד איזה דמות אבן או עץ, שהדומם הזה לא הכעיס את בוראו, ועובד הזה עובד את בני אדם המכעיסים את בוראם". על זה ידו כל הדווים, וישים האדם נפשו בכפו, לראות שעבודתו תהיה עבודה שלמה ותמה, באמת וכתמים לד' לכדו, כי בקל יכול לבוא לידי טעות ח"ו ואפילו בעוסקו בתורה ובמצות יכול לטעות בזה, שיהי עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס...

ולפעמים היא בהיפך. כשלא ירצה האדם לעבור עבירה, במקום שצריכים לעבור, והגם שכוונתו לשם שמים, לא יוכשר מעשהו. שאם לא ירצה לחלל שבת במקום חשש פיקוח נפש, שופך דמים יקרא לו. וע"ז אמרו חז"ל (נויר כ"ג ע"ב) גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה. לך נא ראה מעשה דיעל אשת חבר הקיני, ששיבחה הנביא, "מנשים באהל תברך", והוא עובדא בגמרא (תענית כ"ב ע"א) דלא הטיל ציצית בבגדו וכוונתו היתה לשם שמים, כמה גדל שכרו. והמשכיל לדבר ד' יתבונן באלו דברים על כל ענין ותנועה, דבכל יוכל אדם לטעות בזה.

ולזה כתיב בתורה הנהו שתי אותיות גדולות, הרי"ש של "לא תשתחוה לאל אחר", ו"שמע ישראל ד' אלוקינו ד' אחד", הדל"ית רבתי, שההבדל שבין אחד לאחד הוא רק כקוצו של יו"ד, ובשעת עשיית העגל, שהחליפו מד' אחד לאל אחר, אמר השי"ת למשה רבינו לך רד, כדרשת חז"ל — מגדולתך, היינו מה שכתבת האותיות ר"ד גדולות להזהר עליהם. עכשיו החליפו את הדל"ית לרי"ש. וכל זה בא עלינו מחטא אדם הראשון, שאם לא היה חוטא בעץ הדעת טוב ורע לא היינו באים לידי הטעויות הללו, והיינו מאז כולו טוב.

והחילוק שבין אחד לאחד ככתיבה הוא רק הקוץ של דל"ית, והחילוק בין רי"ש לדל"ית במספר, הוא מנין קו"ץ. וזה מה שאמר השי"ת לאדם אחר החטא: "וקוץ ודרדר תמצית לך", שגרמת ע"י חטאך שתצמיח לך ספיקות וטעויות בין דל"ית לרי"ש. שהחילוק בין האותיות דר"דר הוא מספר קו"ץ, וקוצה של אות, וזה שיש לרמו גם בפסוק (בשלח י"ז ט"ז) ויאמר כי יד על כס י' מלחמה לד' בעמלק מד"ר ד"ר.

(אגד"כ שם, מגיד תעלומה על דף ל"ב, ובב"י ח. אדר מאמר ב' טימן י' ועוד)

ותסף ללדת את ז

הבל היה המת הראשון בעול המות לנצח" ר"ת הבל.

ויאמר קין אל

דרשו חז"ל: שאמר לית דין ז"ל, שבאו לתרץ למה לא כתיב בפי דברים כאלו שאינם רשאים להאמר

ויאמר קין אל

יש לפרשו מלשון גדולה, שה וגאון, כדמפרש רבינו מברטנורה בשני קורן לגדול "אמיר". וכן יש לפרש ז היום" מלשון גדולה. וכן י"ל "יתאמ

וצלח גם היא ילדה את תובל קין ז

ברש"י: תובל והתקין אומנה פירוש מרן זצ"ל בדרך צחות, "כי בי י"ב) שמלאכת לטישת הברזל ונחשוש כי בעתיד, יכתתו חרבותם לאיתים וחז

אז הוחל לקרוא

ברש"י: לשון חולין, רבינו ז הל"א מ"א) שדור אנוש טעה בזה, ז כוכבי השמים וכסיליהם המה שרי ה על פי שידוד המערכה והמזלות. ולכ